रयत शिक्षण संस्था,

रा. ब. नारायणराव बोरावके महाविद्यालय, श्रीरामपूर

करिअर महोत्सव – २०२१

विषय : – इतिहास विषयातील नोकरीच्या संधी

फोटोग्राफी

फोटो म्हटले की, लहान मुलांनाच काय तर अनेकांना त्याचे कुतुहल असते. या कुतुहलातून फोटोग्राफी हा व्यवसाय जन्माला आला. अशा क्षेत्रामध्ये आपण करिअर करायचे म्हटले की काही गुण आवश्यक असतात.

आवड, उत्तम नजर, कलात्मक दृष्टीकोन, शारिरीक लवचिकता तसेच संयम व समयसुचकता, कल्पना, कौशल्य, धंद्याची उत्तम जाण, दीर्घकाळ काम करण्याची मानसिकता इ. गोष्टी तुमच्या जवळ असतील तर तुम्ही आपले करिअर उज्वल करु शकता. फोटोग्राफीमध्ये तुम्ही पुढील शाखांतून करिअर करु शकतात. हे अभ्यासक्रम तीन महिने ते दोन वर्षापर्यंत कालावधीचे असतात. ज्याला फोटोग्राफीची आवड आहे. त्यानेच या व्यवसायात आपले करिअर करावे.

१. कमर्शियल फोटोग्राफी :

यामध्ये फोटो स्टुडिओ प्रस्थापित करणं डेव्हलपिंग, प्रिंटींग, एनलार्जमेंट, आयडेंटिटीकार्ड फोटो, तसेच विशेष प्रसंग यांचे चित्रण करणे इत्यादी म्हणजे ही एक फोटोग्राफीमधील पारंपारिक शाखा होय. कॅमेरे, फिल्मस, आल्बम्स, बॅटरी, सेल्स, लाईटस्, लाईट शेड्स अशा फोटोग्राफीला आवश्यक अशा साहित्यांची विक्री करुन भरपूर उत्पन्न मिळविता येते.

२. इंडस्ट्रिअल फोटोग्राफी :

यामध्ये कंपन्यांचे अहवाल, संचालक मंडळाच्या सभा, कंपनी नियतकालिका, उत्पादनांचे छायाचित्रण या गोष्टींचा समावेश होतो.

३. प्रेस फोटोग्राफी :

प्रेस फोटोग्राफर्सना प्रादेशिक, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय घटनांचे साक्षीदार व्हावं लागतं. भटकंती करावी लागते. सर्व घडणाऱ्या घडामोडी तत्परतेने टिपून त्या वृत्तपत्रांना पोचविणं आवश्यक असते. त्यासाठी प्रसंगाचं गांभीर्य, गोपनीयता या गोष्टी सांभाळाव्या लागतात.

४. फोटो जर्नालिझम :

फोटो जर्नालिझम व प्रेस फोटोग्रापी म्हणजे त्यांनी निर्माण केलेला अंतिम परिणाम. प्रेस फोयोग्राफर एखादा प्रसंगी चित्रित करतो. तर फोटो जर्नलिस्ट एखाद्या प्रसंगाची मालिका तयार करतो (उदा. शिखरवार्ता परिषद, सार्क परिषद व लोकसभेतील कामकाज इ.) व त्यावर आपले मत प्रदर्शन करु शकतो. त्यामध्ये लोकांशी सुसंवाद करता येणं महत्वाचं असतं.

५. फॅशन फोटोग्राफी :

यामध्ये जाहिरात कंपन्या मॉडेल्स आणि अनेक माध्यम याच्यांशी संबंध ठेवून यशस्वी व्हावे लागते. कौशल्य व कलात्मकता खूप महत्वाची असते.

६. पोर्टेचर (व्यक्तीचित्रण) फोटोग्राफी :

जाहिरात व पॅशन मॉडेलिंग करु इच्छिणाऱ्यांना व्यक्तीचे छायाचित्रण करुन त्याचे अल्बम Portfolio बनविणे हा या शाखेतील कुशलांचा प्रमुख व्यवसाय

७. मेडिकल टेक्निकल व सायंटिफिक फोटोग्राफी :

माहिती व माहितीचे पृथक्करण यासाठी या फोटोग्राफीचा वापर केला जातो. पोलिस, डिटेक्टिव्ह इन्व्हेस्टीगेशन शाखा

यांना यातील तज्ज्ञांची गरज भासते. फॉरेन्सिक फोटोग्राफी हा यातील एक मुख्य भाग आहे. गुन्हे अन्वेषण चोऱ्या, अपघात अशांसाठी रेकॉर्ड निर्माण करण्यासाठी ही फोटोग्राफी जास्त प्रमाणावर आज वापरली जाते. वरील प्रकारच्या फोटोग्राफी अभ्यासक्रम पुढील संस्थांमध्ये शिकविले जातात, त्या संस्थांची नावे पुढीलप्रमाणे :

१) फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे
२) इन्स्टिटट्युट ऑफ ऑडिओ व्हिज्युअल एज्युकेशन ॲण्ड कम्युनिकेशन, १७५६, सदाशिव पेठ, पुणे -३०
३) जे. जे. इन्स्टिटट्युट ऑफ अप्लाईड आर्ट, मुंबई-१
४) सोमय्या कॉलेज ऑफ आर्टस्, कॉमर्स, विद्याविहार मुंबई - ४०००७७
५) इंडो अमेरिकन सोसायटी, फोर्य, मुंबई - ४०० ००१
६) विवेकानंद एज्युकेशन सोसायटी, चेंबूर, मुंबई - ४०००७१
७) गरवारे इन्स्टिटट्युट ऑफ करिअर एज्युकेशन डेव्हलपमेंट, सांताक्रुझ, मुंबई-४०००९८
८) फोटोग्राफिक सोसायटी ऑफ इंडिया, डी. एन. रोड, मुंबई - ४०००२०
९) एस. एन. डी. टी. वुमेन्स युनिव्हर्सिटी, मुंबई - ४०००२०
१०) नॅशनल इन्स्टिटट्युट ऑफ फोटोग्राफी, शिवाजी पेठ, कोल्हापूर - १२
११) अलाहाबाद विद्यापीठ, अलाहाबाद - २११००२
१२) व्हेर्व्ह व्हिज्युअल्स सी. एम. एच. रोह, इंदिरानगर, बेंगलोर - ५६००३८
१३) काशी विद्यापीठ, वाराणसी - २२१००१
१४) इंडिया इंटरनॅशनल फोटोग्राफिक कौन्सिल, १२, मॉडर्न, नवी दिल्ली - ११०००१
१५) तसेच भारतातील पॉलिटेक्निक्स विद्यापीठे आय. टी. आय. व खाजगी शिक्षण संस्थांमधून हे शिक्षण मिळू शकते.

फोटोग्राफीचे अभ्यासक्रम पुढीलप्रमाणे :-

नं.	अभ्यासक्रम	पात्रता	कालावधी	संस्था
१.	बेसिक कोर्स इन फोटोग्राफी	१० वी	१ वर्ष	फिजिक्स डिपार्टमेंट, फर्ग्युसन महाविद्यालय, पुणे - ४
२	सर्टिफिकेट कोर्स इन फोटोग्राफी	१० वी	१ वर्ष	१) फोटोग्राफीक स्कुल ॲण्ड स्टुडिओ, ५१६, सदाशिव पेठ, पुणे.
३	डिप्लोमा इन फोटोग्राफी अडव्हर्टायिझिंग (जाहिरात तंत्र)	१२ वी	१ वर्ष	२) स्कुल ऑफ फोटोग्राफी, नागपूर भोपाळ विश्वविद्यालय, भोपाळ - ६

नं.	अभ्यासक्रम	पात्रता	कालावधी	संस्था
१.	जाहिरात तंत्र प्रमाणपत्र	१० वी	१ वर्ष	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
२.	मास मिडिया पदवी	१२ वी	३ वर्षे	१) सोमय्या इन्स्टि. ऑफ जर्नालिझम व मास कम्युनिकेशन विद्यानगर, विद्याविहार मुंबई - ७ २) सोफिया कॉलेज, वसंतकुमार सोमाज पॉलि. बी. देसाई रोड, मुंबई-३६

पर्यटन क्षेत्रातील सेवा संधी

नं.	अभ्यासक्रमाचे नाव	पात्रता	कालावधी	संस्था
१	डिप्लोम इन ट्रॅव्हल ॲण्ड टुरिझम	१० वी पास	३ वर्ष	इन्स्टि. ऑफ हॉटेल मॅनेजमेंट ॲण्ड केटरींग मॅनेजमेंट ॲण्ड टुरिझम टेक्नॉलॉजी, पुणे – ५ व मुंबई.
२	बॅचलर ऑफ टुरिझम	१२ वी पास	३ वर्षे	---- ''-------
३	बॅचलर ऑफ सायन्स इन हॉटेल अणॅण्ड टुरिझम स्ट्डीज	१२ वी पास	३ वर्षे	---- ''-------
४	डिप्लोमा इन फ्रंट ऑफीस ॲन्ड मॅनेजमेंट ॲण्ड टुरिझम	पदवी	१ वर्ष	---- ''-------
५	गाईड ट्रेनिंग कोर्स	पदवी	१० आठवडे	भारत सरकार, पर्यटन कार्यालय, १२३, महर्षि कर्वे मार्ग, चर्चगेट, मुंबई
६	डिप्लोमा इन इंटरनॅशनल ट्रॅव्हल ॲण्ड टुरिझम	पदवी	६ महिने	निर्मला निकेतन, ४९, न्यू मरीन लाईन्स, मुंबई –२०
७	पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा इन टुरिझम मॅनेजमेंट	पदवी	१ वर्ष	कमिन्स टेक्निकल एज्युकेशन इन्स्टि. नागपूर, सोफिया कॉलेज, मुंबई.
८	डिप्लोमा इन ट्रॅव्हल ॲण्ड टुरिझम	पदवी	१ वर्ष	युनि. डिपार्टमेंट ऑफ डिस्ट्री, औरंगाबाद एस. एन. डी. टी. कॉलेज, चर्चगेट, मुंबई
९	डिप्लोमा इन हॉटेल मॅनेजमेंट ॲण्ड ट्रॅव्हल टुरिझम (BHMTT)	१२ वी	३ वर्षे	तांत्रिक संचलनालयातंर्गत येणाऱ्या हॉटेल मॅनेजमेंट संस्था
१०	डिप्लोमा इन म्युझिऑलॉजी	पदवी	१ वर्षे	सेंटर फॉर ॲडव्हान्स स्टडीज इन इंडॉलॉजी ॲण्ड म्युझिऑलॉजी, भोपाळ – ६
११	डिप्लोमा इश्र अर्काइव्हजन किपींग	एम. एस.	१ वर्षे	१) इन्स्टि, ऑफ अर्काइव्हज ऑफ इंडिया, जनपथ, नवी दिल्ली–१. २) नॅशनल अर्कानव्हज ऑफ इंडिया, जनपथ, नवी दिल्ली–१